

Prot. Gemeente Den Helder
Zondag 30 maart 2025, Vredeskerk
Voorganger: ds. Peter den Braanker
Dhr. Jacob Stam, orgel
Dhr. Peter Koetsveld, klarinet

4de zondag van de veertigdagentijd.

*Uitgevoerd wordt het Passiewerk
"Die sieben letzten Worte unseres Erlösers am Kreuze"
van Joseph Haydn (1732 - 1809).*

Lied voor de dienst: Lied 25: 2, 6 en 10

2 He - re, maak mij u - we we - gen
door uw woord en Geest be - kend;
leer mij, hoe die zijn ge - le - gen
en waar - heen Ge uw tre - den wendt;

leid mij in uw rech - te leer,
 laat mij trouw uw wet be-trach - ten,
 want Gij zijt mijn heil, o Heer,
 'k blijf U al den dag ver-wach - ten.

6 Wie heeft lust de Heer te vrezen,
 't allerhoogst en eeuwig goed?
 God zal zelf zijn leidsman wezen,
 leren hoe hij wandelen moet.
 Wie het heil van Hem verwacht
 zal het ongestoord verwerven,
 en zijn zalig nageslacht
 zal 't gezegend aardrijk erven.

10 Mogen mij toch steeds behoeden
 vroomheid en waarachtigheid.
 Hoopvol is het mij te moede,
 U verwacht ik te allen tijd.
 Here God van Israël,
 red uw volk in tegenspoeden!
 Toon uw goddelijk bestel,
 dat uw hand ons toch behoede!

Welkom door de ouderling van dienst

Aansteken van de kaarsen door de diaken

De gemeente gaat staan

Bemoediging en groet:

V: In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest

A: Amen.

V: Onze hulp in de Naam van de Heer

A: die hemel en aarde gemaakt heeft

V: O God, keer U om naar ons toe

A: en doe ons weer leven met hart en ziel

V: Laat ons, o Heer, uw liefde zien

A: en geef ons uw heil

V: Zegen ons met vrede en laat lichten Heer uw aangezicht

A: Amen.

Aanvangslied: Lied 1009: 1, 2, 3

1 O lie - ve Heer, geef vre - de
aan al - len hier be - ne - den
die uit - zien naar uw feest,
op - dat de men - sen we - ten:
uw hei - li - ge pro - fe - ten
zijn niet ver - blind ge - weest.

2 Doe onze ogen stralen,
doe ons het hart ophalen
aan blijdschap na verdriet;
o God voor wie verschijnen
Christus en al de zijnen,
versmaad hun smeken niet!

3 Verlos ons van de boze,
laat niet de goddelozen
op aarde koning zijn!
Laat ons uw land betreden,
dat zal een land van vrede
van melk en honing zijn!

De gemeente gaat zitten

Gebed om de opening van het Woord

Kindermoment

Kinderlied

Sketch

Lied: “Wij gaan voor even uit elkaar”

Schriftlezing: Filippenzen 2: 1 – 11

Nu u door Christus zozeer bemoedigd wordt en liefdevol getroost, nu er onder u zo'n grote verbondenheid met de Geest is, zoveel hartelijk medeleven, maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest. Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan uzelf. Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander. Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had. Hij, die de gestalte van God had, maakte er geen aanspraak op aan God gelijk te zijn, maar deed afstand van zijn positie en nam de gestalte aan van een dienaar. Hij werd gelijk aan de mensen, en als mens verschenen heeft Hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: 'Jezus Christus is Heer,' tot eer van God, de Vader.

Zingen: Lied 574: 1, 2, 3

1 Glo-rie zij U, Chris - tus, U leed on-ze nood,
U ging on-ze kruis - weg, U stierf on-ze dood,
in de nacht der nach - ten streed U on-ze strijd,
U leed on-ze ang - sten, on-ze een-zaam - heid.
Ky-ri - e e - le - i - son, Chris - te e - le - i - son,
Ky - ri - e e - le - i - son.

2 Christus is gekomen in ons aards bestaan,
nam onze gestalte, onze zwakheid aan,
aan het kruishout stierf Hij in gehoorzaamheid,
Hij, de schuldeloze, scheldt de schulden kwijt.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

3 Glorie zij U, Christus, licht in onze nacht,
U verbreekt het donker, alles is volbracht;
geef dat wij een volk zijn dat U toebehoort,
één van ziel en levend bij uw heilig woord.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Dhr. Peter Koetsveld speelt het Passiewerk
“De zeven kruiswoorden/ Die sieben letzten Worte unseres
Erlösers am Kreuze” van Joseph Haydn.

Een korte inleiding:

Joseph Haydns “Die sieben letzten Worte unseres Erlösers am Kreuze” (1786) is een van zijn meest diepzinnige en ontroerende werken. Oorspronkelijk gecomponeerd als een instrumentaal oratorium in opdracht van de kathedraal van Cádiz, weerspiegelt het de laatste woorden van Christus aan het kruis. Het werk bestaat uit zeven langzame, meditatieve sonates, elk geïnspireerd door een van deze uitspraken, en wordt afgesloten met een dramatisch Terremoto (aardbeving), dat de natuurkrachten symboliseert die volgens de Bijbel de dood van Christus vergezelden.

Haydn schreef het stuk aanvankelijk voor orkest, maar maakte later ook bewerkingen voor strijkkwartet, klavier en een oratoriumversie met koor en solisten.

De muziek is verstild, intens en contemplatief, en roept een sfeer van diepe devotie en reflectie op. Met zijn subtiele harmonieën en expressieve melodielijnen brengt Haydn de luisteraar in een bijna meditatieve staat, waardoor het werk tot op de dag van vandaag als een meesterwerk van spirituele muziek wordt beschouwd.

(Cees Molenaar- tekst)

-L'introduzione (*de inleiding*)

- Sonata I. “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen” (Lucas 23:34).

Jezus spreekt zijn vader aan. Niet over zijn eigen pijn, boosheid, angst – nee, als advocaat spreekt hij voor ons - Vader, vergeef! Want ze weten niet wat ze doen. Een misdaad van ongekend formaat. Een offer met onvoorstelbare kracht! Vader, vergeef! Met deze smeekbede is de toon gezet voor Jezus kruislijden!

- Sonata II. "Voorwaar, Ik zeg U, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn" (Lucas 23:43). Jezus werft nog discipelen op de drempel van de dood. Van het kruis naar het paradijs, van de hel naar de hemel. Mèt Jezus aan het kruis, mèt Jezus in glorie. Een verdiende straf, een onverdiende zegen. Genade.

- Sonata III. "Vrouw, zie uw zoon (...) Zie uw moeder" (Johannes 19:26-27). Een zwaard zou door haar ziel gaan. Alsof Jezus hier zelf de band doorsnijdt. Hij offert de band op die Hij had. Mijn Vader roept, neem hém maar tot zoon. Teder en zorgzaam legt Hij Maria's hand in die van Johannes. De stervende zorgt voor de overlevenden.

- Sonata IV. "Mijn GOD, mijn GOD, waarom hebt U Mij verlaten?" (Marcus 15:34). Ik roep overdag, mijn God, en U antwoordt niet, en in de nacht, maar ik vind geen rust. De zoon die aan Gods hart rust, verlaten door zijn vader. Voor ons was dat geen vraag geweest, waarom... Híj voelde Vaders antwoord nog voordat hij de vraag de hemel in wierp.

- Sonata V. "Mij dorst" (Johannes 19:28). Als water ben ik uitgestort, ontwricht zijn al mijn beenderen. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; U legt mij in het stof van de dood. Dorst! Eén woord. Uitgeput, uitgedroogd, leeg geleden, moe gestreden. Maar nóg put hij kracht.

- Sonata VI. "Het is volbracht!" (Johannes 19:30). Compleet klaar. De top bereikt. Zijn doel gehaald. Hij kwam om de wil van zijn vader te doen. Hij heeft de zijn liefgehad tot het einde. De Rechtvaardige, Mijn Knecht, zal velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen. *Het is volbracht*

- Sonata VII. "Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest" (Lucas 23:46). Jezus keert terug tot zijn Vader. Hij blaast zijn laatste adem uit. Hij heeft macht om zijn leven neer te leggen. De enige, ooit gestorven, die compleet vrij en soeverein zijn leven geeft. Niet van Satan verloren, niet bezweken onder mensen haat, maar als daad, als overwinningszucht. Gaf hij de geest.

-Il terremoto (de aardbeving, direct aansluitend aan Sonata VII)

Zingen: Lied 825: 8 en 9

8 God heeft zich zelf ons toe - ge-wend:
een man ver - scheen op aar - de,
een mens, in wie Hij on - her-kend
zich aan ons o - pen-baar - de.
In Hem als in een tem-pel heeft
de God ge-woond die eeu-wig leeft,
de on - ge - e - ve - naar - de.

9 Hij die rechtvaardig was en stil
droeg wat Hem was beschoren,
die stierf, en zie Hij leeft, – Hij wil
ook in ons zijn herboren.
Ons leven is in het geding:
tot onze val en opstanding
heeft God Hem uitverkoren.

Afkondiging van overlijden

Zingen:

Ruwe stormen mogen woeden,
Alles om mij heen zij nacht,
God, mijn God zal mij behoeden,
God houdt voor mijn heil de wacht.
Moet ik lang Zijn hulp verbeiden,
Zijne liefde blijft mij leiden:
Door een' nacht, hoe zwart, hoe dicht,
Voert Hij mij in 't eeuwig licht.

Gebeden

- stilte

- samen zingen van het Onze Vader: Lied 369b

Onze Vader in de hemel,
uw naam worde geheiligd,
uw koninkrijk kome.
uw wil geschiede
zoals in de hemel ook op aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk en de kracht
en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen.

Inzameling van de gaven

Terugkeer van de kinderen

De gemeente gaat staan

Slotlied: Lied 575: 1, 3 en 6

1 Je - zus, le - ven van ons le - ven,
Je - zus, dood van on - ze dood,
Gij hebt U voor ons ge - ge - ven,
Gij neemt op U angst en nood,
Gij moet ster - ven aan uw lij - den
om ons le - ven te be - vrij - den.
Dui - zend, dui - zend - maal, o Heer,
zij U daar - voor dank en eer.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of eight staves of music, each with a treble clef, a key signature of two sharps (F# and C#), and a 4/4 time signature. The lyrics are written below the notes. The music is simple and melodic, suitable for congregational singing. The final staff ends with a double bar line.

3 Die gewillig waart ten dode,
in het duister van de pijn
U ten offer hebt geboden,
hoe verlaten moest Gij zijn,
troosteloos aan 't kruis gehangen
opdat wij uw troost ontvangen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

6 Dank zij U, o Heer des levens,
die de dood zijt doorgedaan,
die Uzelf ons hebt gegeven
ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden,
in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn
wil ik eeuwig dankbaar zijn.

Zegen

Gemeente: Amen Lied 431 C

